pzazz

Echo's van de bergen

BRONKS / FARNOOSH KHODADADEH

Drievoudige oefening in empathie

Tom Permentier
Gezien op 28 september 2025
BRONKS, Brussel

Soms is je eigen verhaal het belangrijkste dat je aan kinderen kan vertellen, zeker als je een beetje anders bent dan de anderen. Als meisje kon muzikante Farnoosh Khodadadeh nooit stilzitten, speelde ze graag voetbal, verdedigde ze haar oudere broer tegen pestkoppen en zei ze 'goeiendag' tegen alles en iedereen, inclusief de bloemen. De berg, waar het raam van haar kamer op uitkeek, was haar beste vriend. Dat ze moest vluchten van het oorlogsgeweld in Iran, maakt haar verhaal des te bijzonder.

06 OKTOBER 2025

Khododadeh is geen eenzame vertelster. Ze laat zich bijstaan door Joachim Thys, Shahab Azinmehr en Pieter Fannes. De eerste begeleidt op meerdere saxofoons en fluit, de tweede op *tär*, een Perzisch tokkelinstrument, en de derde doet zijn eigen ding met verf. Khodadadeh zit centraal op het podium met haar instrument, de *daf*, een cirkelvormige handtrom waar langs de binnenkant een ketting rinkelt met elke doffe slag op het vel. Boven de vertelster hangt een uitvergrote *daf*, als een witverlichte volle maan in de sterrennacht. Het blijkt een projectie te zijn van het doek dat Fannes, wiens tekentafel aan de zijkant van het podium staat, bewerkt. Zo kan de kijker meevolgen hoe de illustraties van Fannes de aangrijpende jeugdherinneringen van Khodadadeh terug tot leven wekken.

Woord, muziek en beeld slaan de handen in elkaar en maken ons via drie blikken en drie disciplines empathisch voor oorlogsslachtoffers en gelukzoekers.

Tussen de vertellingen door neemt Khodadadeh haar trommel ter hand en zet ze met haar medespelers een Iraans lied in. Ook al begrijpt een groot deel van het publiek de teksten niet, de ziel van de Perzische muziek laat zich zowel in repertoire als in nieuwe composities sterk voelen. Dat geldt ook voor de jeugdige toehoorders. Zij connecteren moeiteloos met de kleine en grote avonturen uit de kindertijd van Khodadadeh, die vaker universeel dan regionaal zijn. De warmte waarmee ze spreekt over haar slaapkamer, raakt bij elk van hen een snaar van herkenbaarheid. In één beweging openen de jonge geesten zich voor nieuwe geluiden.

Heel sterk zijn de momenten aan het begin van de voorstelling waarbij alles plots wordt overstemd door het geraas van straaljagers. Zonder commentaar gaat de verhaallijn door, maar even later kan de dreiging van de ‘stalen vogels’ niet meer genegeerd worden. Het oorlogsrelaas van Khodadadeh gaat door merg en been, net als de pakkende klaagzang van Azinmehr en de plotsklaps duistere penseelstreken van Fannes. Woord, muziek en beeld slaan de handen in elkaar en maken ons via drie blikken en drie disciplines empathisch voor oorlogsslachtoffers en gelukzoekers. Dit is een levensles die niet alleen kinderen kunnen gebruiken.

‘Echo’s van de bergen’ is als een blikopener, waarbij Khodadadeh eerst haar knusse kinderkamer, dan het zicht uit haar venster en dan haar wereld beschrijft.

Khodadadeh spreekt altijd met groot inlevingsvermogen, wat op een zeldzaam moment neigt naar overacting met een te enthousiast kinderstemmetje, maar zonder erg. Door haar innemende persoonlijkheid – humor is deel van haar positieve energie – trekt ze al snel iedereen aan boord om mee te stappen in haar verhaal. Wel is het lang onduidelijk wanneer dat verhaal wordt neergelegd. Sommige liederen zouden de voorstelling perfect afronden, maar Khodadadeh resumeert nog snel haar volwassen leven, waarin ze bijvoorbeeld kort het thema van het hoofddoekenverbod aanraakt. Ook dat is een belangrijk onderwerp voor een theatervoorstelling, maar voelt in de context van ‘Echo’s van de bergen’ misschien aan als net te veel.

Extraatjes in de regie van Joris Van den Brande zorgen ervoor dat de voorstelling enkele verrassingen in petto heeft die de hele beleving fris houdt. Zo moeten de muzikanten af en toe mee acteren en blijven ze daarbij niet altijd op hun krukje in het hoekje zitten. Ook de schilderkunst van Pieter Fannes is een meerwaarde: vanuit lijnen en kleurvlakken, schept hij geregeld figuratieve indrukken van de kindertijd van Khodadadeh in een stijl die tegelijkertijd geavanceerd en eenvoudig overkomt. Fannes voegt sfeer en kleur toe aan de donkere setting, zonder de aandacht volledig over te nemen van het verhaal of de muziek.

‘Echo’s van de bergen’ is een blikopener. Zoals Khodadadeh eerst haar knusse kinderkamer, dan het zicht uit haar venster en dan haar wereld beschrijft, leren wij als publiek eerst haar bijzondere persoonlijkheid kennen, dan haar omgeving en dan de harde realiteit. Dit is een uitgestoken hand om na te denken over een beter leven. Daar kan je niet vroeg genoeg mee beginnen.